

דוח בין-ארגוני של סוכנויות האו"ם: המצב ההומניטרי ברצועת עזה

מאי 2008

במהלך חודש מאי, נמשכו ההגבלות שמטילה ישראל על יבוא דלק וסחורות אל רצועת עזה. ההגבלות על יבוא הדלקים גרמו להפסקות חשמל במשך שלוש שעות מדי יום בממוצע. רשויות החמאס נטלו את השליטה על חלוקת הדלק והחלו לספק דלק למגזרים הזקוקים לו במידה הרבה ביותר, כגון שירותי הבריאות ונהגי המוניות. בין התאריכים 17-19 במאי, חדלה תחנת הכוח של עזה לפעול עקב מחסור בסולר לתעשייה.

הירידה בהיקף אספקת גז הבישול אילצה את אחד ממגדלי העופות לשחוט כ-165,000 אפרוחים אשר לא היו שורדים ללא חימום. האספקה המוגבלת של בנזין וסולר הקשתה על התנועה ועל הפעלת המחוללים. בנוסף, עקב המחסור בסולר הדרוש להפעלת מחוללים ב-70% מהבארות החקלאיות של הרצועה מחוללים, לא יכלו חקלאים רבים לשאוב מים מבארות אלה המשמשות להשקיית השדות ועקב כך רבים נאלצו לקצור את השדות טרם זמנם, או איבדו לחלוטין את יבולייהם.

בתאריך 22 במאי, התפוצצה משאית תופת גדולה במחסום ארז. התקרית לא גרמה לנפגעים למעט נהג המשאית, שנהרג, אולם נגרם נזק לחלק מקירות המגן של המחסום. המחסום נסגר לתנועת עובדי ארגוני סיוע בינלאומיים הפועלים בעזה ולתנועת תושבי עזה הנושאים אישורי מעבר מיוחדים עד לתאריך 26 במאי.

נתונים עבור חודש מאי 2008

אחר (לרבות אלימות פנימית)				עקב עימות ישיר עם ישראל				פלטונים (רצועת עזה)
ילדים הרוגות	נשים הרוגות	הרוגים	פצועים	ילדים הרוגים	נשים הרוגות	הרוגים	פצועים	
				6	2	41	107	
לא ידוע	לא ידוע	לא ידוע	לא ידוע	0	0	0	2	צה"ל (רצועת עזה)
לא ידוע	לא ידוע	לא ידוע	לא ידוע	0	1	2	20	ישראלים (רצועת עזה)

12	סריקות שערך צה"ל	172	רקטות ששיגרו פלסטינים
236	מעצרים/עיכובים שערך צה"ל	133	פצצות מרגמה ששיגרו פלסטינים אל עבר ישראל
23	תקיפות חיל האוויר הישראלי	143	פצצות מרגמה ששיגרו כנגד כוחות צה"ל בתוך הרצועה

הסוכנויות שהשתתפו בהכנת הדוח: סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם (UNRWA), ארגון הבריאות העולמי (WHO), קרן הילדים של האו"ם (UNICEF), המשרד לתיאום עניינים הומניטריים של האו"ם (OCHA), ארגון המזון והחקלאות (FAO), תוכנית המזון העולמית (WFP)

מזון (WFP, UNRWA)

- כתוצאה משינויים עונתיים, בשילוב עם עליית מחירי המזון בשוק הבינלאומי וההגבלות על היבוא שהטילה ישראל, ממשיכה מגמת התנודתיות במחירי המזון ושוק הצרכנים נאלץ להתמודד עם חוסר ודאות ביחס למחירים. בחודש מאי האמירו המחירים של מוצרים שונים: מחיר הבשר הטרי האמיר ב- 7%, העוף ב-10% והבשר הקפוא ב-11%. כמו כן, מחיר הלימון האמיר ב-60%, מחיר הבננה ב-25%, השום ב-20%.
- WFP בשיתוף עם FAO ו-UNRWA ערכו סקר מהיר לאמדן המצב התזונתי בגדה וברצועה. מן הסקר עולה כי תושבי רצועת עזה אוכלים פחות. הורים רבים צמצמו את צריכת המזון שלהם על מנת לאפשר לילדיהם לאכול טוב יותר. מחצית מאוכלוסיית המדגם צמצמה את ההוצאה על מצרכי מזון, 89% רכשו מזון באיכות נמוכה יותר ו-75% רכשו כמויות קטנות יותר של מזון מאז חודש ינואר. כמעט כל משתתפי הסקר צמצמו את צריכת הפירות והירקות הטריים והחלבונים מן החי במטרה לחסוך כסף. פלסטינים מעטים בלבד אוכלים כיום בשר אדום טרי.

בריאות (WHO)

- בתי החולים של משרד הבריאות הפלסטיני (MoH) התקשו להבטיח לעצמם אספקת דלק שתאפשר את הפעלת מחוללי החירום, המשמשים מדי יום בעת הפסקות חשמל. בכל בתי החולים נרשם מלאי של פחות מ-30% מקיבולת האיחסון.
- בנפת חן יונס סבלו התושבים מהפסקות חשמל במשך ארבע שעות מדי יום. רק חמש מבין עשר המרפאות הפועלות בחן יונס מצוידות במחוללי חירום ושלושה מבין המחוללים הללו אינם תקינים. כמו כן, מלאי הדלק אינו מספיק להפעלת שני המחוללים הנותרים. עקב כך, שובשו כל שירותי הרפואה הראשונית בחן יונס באורח משמעותי.
- בית החולים האירופי בעזה ובית החולים נאסר בחן יונס נאלצו לעכב את ביצועם של 50% מהניתוחים שאינם מצילי חיים ולהגביל את שעות פעילות המכבסה והסטריליזציה.
- ארבעה מבין 44 האמבולנסים של משרד הבריאות הפלסטיני (MoH) יצאו מכלל פעילות בעקבות המחסור בבנזין ויתר ה-40 תודלקו באופן חלקי בלבד.
- מתוך 1,089 החולים שפנו בבקשה לאישור לחצות את מעבר ארז לצורך קבלת טיפול רפואי דחוף מחוץ לגבולות הרצועה בחודש מאי אושרו 570 (52.34%) בקשות, 16 (1.47%) נדחו, 75 (6.89%) מצויות עדיין בבדיקה, 385 (35.35%) התבקשו לספק פרטים נוספים, 28 (2.57%) נדרשו לעבור תחקיר מטעם שירות הביטחון הכללי (שב"כ) ו-15 (1.38%) בקשות הוחזרו לפונים בטענה שהן לא מולאו כראוי. במהלך חודש מאי, חצו את מעבר ארז 517 חולים לצורך קבלת טיפול רפואי.

הסוכנויות שהשתתפו בהכנת הדוח: סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם (UNRWA), ארגון הבריאות העולמי (WHO), קרן הילדים של האו"ם (UNICEF), המשרד לתיאום עניינים הומניטריים של האו"ם (OCHA), ארגון המזון והחקלאות (FAO), תוכנית המזון העולמית (WFP)

מים ותברואה (UNICEF)

- ההגבלות שהטילה ישראל על אספקת הדלק גרמו לכך שבידי רשות המים של ישובי חוף עזה (CMWU) לא הייתה כמות דלק המספיקה לשאיבת מי שופכין או מים במהלך הפסקות החשמל. בחודש אפריל, קיבלה CMWU 31% מצריכת הדלק שלה (45,990 ליטרים) ובחודש מאי, סופקו לה 5% בלבד (8,350 ליטרים).
- בתאריך 25 במאי, עלה מפלס אגם מי הביוב בבית לאהיה ב-21 סנטימטרים משום שמלאי הדלק של CMWU לא הספיק לשאיבת מי השופכין אל אגמי ניקוז סמוכים, המיועדים לקליטת השפכים העודפים. קריסת דפנות האגם עלולה לגרום לכך ש-1.5 מיליון מ"ק של מי שופכין יציפו את האזורים שבסביבת האגם ויטכנו את חייהם של 10,000 בני אדם, בדומה לאירועי ההצפה באום אל נאסר בחודש מאי 2007, אשר גרמו למותם של חמישה בני אדם. UNRWA סיפקה 5,000 ליטרים של דלק אשר אפשרו את חידוש פעילות המחוללים במטרה להוריד את מפלס מי הביוב לרמה בטוחה.
- עקב המחסור בדלק והפסקות החשמל, 15% מהאוכלוסייה קיבלו אספקת מים במשך ארבע עד שש שעות בשבוע, 25% קיבלו אספקת מים אחת לארבעה ימים ו-60% קיבלו אספקת מים אחת ליומיים.
- מבין שלושה מפעלי הטיפול במי שופכין שברצועת עזה, אף לא אחד פועל באופן תקין. המחסור בדלק ובחלקי חילוף מאלץ כיום את CMWU להזרים מדי יום כ-77 מיליון ליטרים של מי ביוב לא מעובדים או מעובדים במידה מועטה אל הים.
- מחקר שנערך מטעם משרד הבריאות הפלסטיני (MoH) וארגון הבריאות העולמי (WHO) העלה כי ב-11 מתוך 30 חופי רצועת עזה נגועים מי הים בחיידקים צואתיים.
- במהלך חודש מאי, התירו רשויות ישראל את הכנסתם לרצועה של מספר מוגבל של חלקי חילוף וחומרים שונים. UNICEF תיאם את כניסתן של שתי משאבות מים והבנק העולמי אירגן את כניסתם של מיכלית סודה קאוסטית, 278 חלקי חילוף למחוללים, 160 טונות מלט לבניית בורות ספיגה ולשיקום אגני שפכים ומתג לחץ עבור אחת מתחנות השאיבה.

בריאות נפשית וגורמים פסיכו-סוציאליים (UNICEF ו-UNRWA)

- במסגרת תוכנית לקידום בריאות הנפש, שמפעיל ארגון UNRWA, בוצעה הערכה מחודשת של תלמידים שנחשפו לתקריות אלימות במהלך הפיצוץ שהתרחש במחנה אל-בוריג' בחודש פברואר 2008, ממנה עולה כי 61 אחוזים מהסובלים מטראומה חמורה הציגו שיפור בשיעור של יותר מ-20 אחוזים בעקבות התערבות ייעוצית ו-162 תלמידים זקוקים להתערבות נוספת. בצפון הרצועה, נוכחו יועצי UNRWA כי בקרב 70% מהתלמידים שהציגו תגובות פוסט-טראומטיות חמורות חל שיפור בשיעור של יותר מ-20% לאחר התערבות ייעוצית ו-211 תלמידים זקוקים להתערבות טיפולית נוספת. יועצי UNRWA ימשיכו לעקוב אחר התלמידים הסובלים מטראומה במהלך חופשת הקיץ.

הסוכנויות שהשתתפו בהכנת הדוח: סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם (UNRWA), ארגון הבריאות העולמי (WHO), קרן הילדים של האו"ם (UNICEF), המשרד לתיאום עניינים הומניטריים של האו"ם (OCHA), ארגון המזון והחקלאות (FAO), תוכנית המזון העולמית (WFP)

- בעקבות מותם של שני מורים וארבעה תלמידי בתי הספר של UNRWA, סיפקו יועצי בריאות הנפש של UNRWA תמיכה נפשית במהלך ביקורים בבתי משפחות התלמידים והמורים הפצועים וההרוגים, בקהילותיהם ובבתי חולים. נערכו פעולות התערבות כיתתיות מיוחדות בכיתותיהם של הילדים והמורים ההרוגים.
- בתגובה לפעילות צה"ל שנערכה בחודש מאי, העניק המרכז הפלסטיני לדמוקרטיה ולפתרון סכסוכים, הפועל בשיתוף עם UNICEF, ייעוץ ל-2,435 ילדים ומתבגרים, ייעוץ אישי ל-696 ילדים והדרכות תומכות בנושא טיפול בטראומה (בשיטת סנסיטיזציה – הפחתת ריגוש) ל-1,555 מטפלים.

הסוכנויות שהשתתפו בהכנת הדוח: סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם (UNRWA), ארגון הבריאות העולמי (WHO), קרן הילדים של האו"ם (UNICEF), המשרד לתיאום עניינים הומניטריים של האו"ם (OCHA), ארגון המזון והחקלאות (FAO), תוכנית המזון העולמית (WFP)

המשרד לתאום הומניטארי של האו"ם – OCHA
 ת.ד. 38172 ירושלים, טל: 02 – 582 5853 /9962 ochaopt@un.org www.ochaopt.org